

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1019/2021
12.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Јаковљевић, адвокат из ..., против туженог „ББ“ АД из ..., кога заступа пуномоћник Ђорђе Симић, адвокат из ..., ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2891/19 од 16.12.2020. године, у седници одржаној 12.05.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2891/19 од 16.12.2020. године, у преиначујућем делу.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка, као неоснован.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великој Плани П1 125/18 од 11.02.2019. године, исправљеном решењем истог суда П1 125/18 од 11.04.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу и на име накнаде нематеријалне штете плати на име претрпљеног физичког бола износ од 200.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 350.000,00 динара, на име душевног бола због умањења животне активности износ од 950.000,00 динара, на име душевног бола због наружености износ од 100.000,00 динара, укупно 1.600.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од момента пресуђења, па до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име парничних трошкова овог спора исплати износ од 216.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења, па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2891/19 од 16.12.2020. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, у делу става један изреке тако што је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати: за претрпљене душевне болове због умањења животне активности износ од 850.000,00 динара, за претрпљене физичке болове износ од 200.000,00 динара, за страх износ од 200.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због наружености износ од

96.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 11.02.2019. године, до исплате. Ставом другим изреке, потврђена је првостепена пресуда у преосталом делу става један изреке и жалба тужиоца у том делу одбијена као неоснована. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка, садржано у ставу два изреке првостепене пресуде, тако што је обавезан тужени да тужиоцу на име парничних трошкова исплати износ од 387.560,00 динара, а захтев туженог да се обавезе тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 216.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења, па до исплате одбија се као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка по жалби у износу од 22.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у преиначеном делу, ревизију је благовремено изјавио тужени због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у преиначеном делу, применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 87/18) и нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а у ревизији се не указује на друге битне повреде које могу бити ревизијски разлог.

Из утврђеног чињеничног стања, произлази да је тужилац запослен код туженог на пословима ... друге групе. Дана ...2009. године, око 20 часова за време обављања свог редовног радног задатка, ..., која се налазила изнад хаубе, која је претходно морала да буде заштићена покривањем, тужилац је падом кроз решетке на хауби са висине од 2,90м, задобио тешке телесне повреде. Услед задобијених повреда тужилац је трпео физичке болове и страх, у интезитету и трајању утврђеним налазима вештака, а умањена му је и животна активност, која на основу конзилијарног закључка вештака износи укупно 35% трајно, а вештачењем је утврђено и да је због наведене повреде код тужиоца настала наруженост лаког степена. Према ставу првостепеног суда тужилац је самоиницијативно приступио покривању хаубе, пребацивањем платна, на начин који није безбедан, с обзиром да се попео на хаубу висине 2,90м, без коришћења средстава заштите (сигурносног појаса), без коришћења мердевина или скеле, а што све указује на његову искључиву одговорност приликом повреде. Како је тужилац поступао на наведени начин, то је првостепени суд закључио да у конкретном случају тужени, као послодавац, није одговоран за штету коју је тужилац претрпео, па је одбио тужбени захтев тужиоца.

Другостепени суд је након одржане расправе и полазећи од утврђеног чињеничног стања, закључио да је тужбени захтев тужиоца основан и оценио да је тужилац претрпео повреду на раду за коју је одговоран тужени као послодавац, при чему има и доприноса тужиоца насталој штети, те је применом одредби члана 164. Закона о раду и члана 154, 173, 174. и 200. Закона о облигационим односима, обавезао туженог да тужиоцу накнади нематеријалну штету. Наиме, другостепени суд је утврдио да је у конкретном случају тужилац на наведени начин поступао ради извршења налога који је добио од непосредног руководиоца, а да је тужени у тој ситуацији био дужан да обезбеди безбедне услове рада, што он није учинио из којих разлога је дошло до повређивања тужиоца. Како тужени није поступио на одговарајући

начин, односно пропустио је да осигура безбедне услове за рад запослених, у смислу обавезе из члана 9. став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду, а начин повређивања и околности под којима је дошло до повређивања тужиоца не воде ослобађању од одговорности туженог, у смислу члана 177 став 2. Закона о облигационим односима. Такође, другостепени суд је утврдио да постоји и допринос тужиоца насталој штети од 20%, јер није довољно пазио док је обављао потребну радњу, те да се није понашао у складу са искуством и могућим ризицима који му нису могли остати непознати. Приликом одмеравања висине накнаде нематеријалне штете суд је имао у виду интезитет и трајање физичких болова и страха тужиоца, проценат умањења животне активности и степен наружености, као и допринос тужиоца насталој штети, па је у складу са одредбом члана 200. Закона о облигационим односима, обавезао туженог на износе досуђене побијаном пресудом.

Врховни касациони суд је нашао да је правилна оцена другостепеног суда да је основан захтев за накнаду нематеријалне штете, с обзиром да постоји узрочно последичне везе између радње туженог и настанка нематеријалне штете за коју тужилац тврди да ју је претрпео.

Према члану 164. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...54/09) ако запослени претрпи повреду или штету на раду и у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету, у складу са законом и општим актом. Из ове законске норме произлази да послодавац одговара за штету коју запослени претрпи на раду и у вези са радом, по општим начелима одговорности, а основ за накнаду штете због повреде права запосленог је претпостављена кривица послодавца. Услови одговорности су да је запослени претрпео штету, да је штета проузрокована на раду или у вези са радом и да не постоје разлози за искључење одговорности послодавца.

Чланом 173. ЗОО, прописано је да штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу сматра се да потиче од те ствари, односно делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете, а чланом 174. истог закона да за штету од опасне ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности одговара лице које се њом бави.

Према прописима о безбедности и здрављу на раду послодавац је дужан да рад организује и мере заштите на раду спроведе тако да запослени уз нормалну пажњу може да обавља рад без опасности по свој живот и здравље. Пропуштање ове дужности повлачи одговорност послодавца за штету која запосленом услед тога настане. Према томе, запослени има право на безбедност и заштиту здравља на раду, у складу са законом, а послодавац је дужан да организује рад којим се обезбеђује заштита живота и здравља запослених, у складу са посебним законом и другим прописима. Одговорност послодавца према наведеној одредби Закона о раду може бити последица повреде на раду. Под повредом на раду подразумева се повреда која је узрочно везана за обављање послова и задатака повређеног радника, а одговорност послодавца за накнаду штете запосленог због повреде на раду зависи од основа и услова одговорности. Основ одговорности је кривица послодавца за штетну радњу или пропуштање предузимања радње, ризик од опасне ствари чији је ималац послодавац или ризик од обављања опасне делатности којом се послодавац бави. Кривица послодавца се претпоставља, а пошто се ради о оборивој претпоставци послодавац може доказивати да је штета настала без његове кривице, а што у конкретном случају овде послодавац није доказао. У конкретном случају, тужилац се испуњавајући свој радни задатак, који је добио од

непосредног руководиоца, постављањем платна на хауби (што је била обавезна заштитна мера пре започињања варења), на исту попео како би је покрио и пропао кроз решетку на хауби која је била нестабилна, односно незаварена, а да он то није могао да види због прашине и прљавштине на њој. У наведеном се огледа и узрочно-последична веза између обављања опасне делатности и настале штете, па је другостепени суд правилном применом материјалног права преиначио првостепену пресуду и обавезао туженог да тужиоцу накнади нематеријалну штету. Такође, правилно је другостепени суд закључио да постоји допринос тужиоца насталој штети, па тако он има право на сразмерно смањену накнаду штете према одредби члана 192. Закона о облигационим односима. За своју одлуку другостепени суд је дао јасне, правилне и потпуне разлоге које у свему прихвата и ревизијски суд.

Висина штете је правилно одмерена у складу са свим околностима из члана 200. Закона о облигационим односима. Правилан је закључак другостепеног суда да све околности случаја, посебно интензитет и трајање физичких болова, страха и наружености оправдавају досуђивање правичне накнаде, при томе је овај суд водио рачуна о томе да накнада буде адекватна значају повређеног добра, циљу коме служи те природу и друштвеној сврси обештећења, а имао је и у виду и допринос тужиоца насталој штети.

Супротно наводима ревизије, правилно је другостепени суд закључио да у конкретном случају нема места искључењу одговорности туженог, у смислу одредбе члана 177. став 1. и 2. ЗОО, већ примени института подељене одговорности, с обзиром да је тужилац допринео настанку штетног догађаја 20%.

Са изложеног применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци. Имајући у виду да тужени није успео поводом ревизије, то је одбијен и његов захтев за накнаду ревизијских трошка применом одредбе члана 165. ЗПП.

**Председник већа-судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић